

T.C. Prag Büyükelçiliği
Ticaret Müşavirliği

Çekya Sektörel E-Sohbet Toplantısı ***Otomotiv Yan Sanayi*** ***Makine***

Berat DEMİRCİ CÖRÜT
Ticaret Müşaviri

Aralık 2022

- 1. **ÇEKYA ÜLKE PROFİLİ ve EKONOMİK GÖSTERGELERİ**
- 2. **ÇEKYA'nın DIŞ TİCARETİ**
- 3. **TÜRKİYE-ÇEKYA İKİLİ TİCARETİ**
- 4. **SEKTÖREL DEĞERLENDİRME**
- 5. **SONUÇ**

- 1. **ÇEKYA ÜLKE PROFİLİ ve EKONOMİK GÖSTERGELERİ**
- 2. **ÇEKYA'nın DIŞ TİCARETİ**
- 3. **TÜRKİYE-ÇEKYA İKİLİ TİCARETİ**
- 4. **SEKTÖREL DEĞERLENDİRME**
- 5. **SONUÇ**

ÇEKYA ÜLKE PROFİLİ

AB, DTÖ, OECD, NATO üyesi

10,5 milyon nüfus

- Yüksek eğitim düzeyi
- Ortalama yaşam süresi 78,6 yıl

Güçlü coğrafi konum, 3 merkez

- Prag, Brno, Ostrava

Gelişmiş ekonomi

- 282 milyar \$ nominal GYSİH
 - Hizmetler/GSYİH: %61 (turizm ve taşımacılık)
 - Sanayi/GSYİH: %37 (otomotiv, makina&ekipman, silah)
- 27 bin \$ kişi başı GSYİH
- Güçlü hukuki altyapı, sosyal devlet, inovasyon, yüksek yaşam kalitesi

ÇEKYA EKONOMİK GÖSTERGELERİ

Ülke Adı	2020	2021	2020/21
GSYİH (Cari, Milyar \$)	243,68	282,29	15,84
GSYİH Büyüme (Reel)	-5,60	3,30	-158,93
Kişi Başı GSYİH (Cari, \$)	22 770	26 882	18,06
Tüketici Fiyat Enflasyonu (ort, %)	3,20	3,80	
İşgücü (%)	58,22	57,96	
İşsizlik Oranı (%)	2,58	2,80	
Cari İşlemler Dengesi (milyon \$)	8780	-2350	-126,77
İhracat (Milyar \$)	190,8	227,19	19,07
İthalat (Milyar \$)	169,18	211,65	25,10

Kaynak: Çek İstatistik Ofisi; Çek Merkez Bankası

2022 yılı ilk 9 ayında Çekya'nın ihracatı 176 milyar, ithalatı 171 milyar Dolardır.

DYY DESTİNASYONU OLARAK ÇEKYA

BOMBARDIER

SIEMENS

Schneider
Electric

IVECO
BUS

SANOFI **DAIKIN**

 NOVARTIS

 BOSCH

HYUNDAI

HITACHI

 TOYOTA

IBM

Honeywell

KONE

Continental

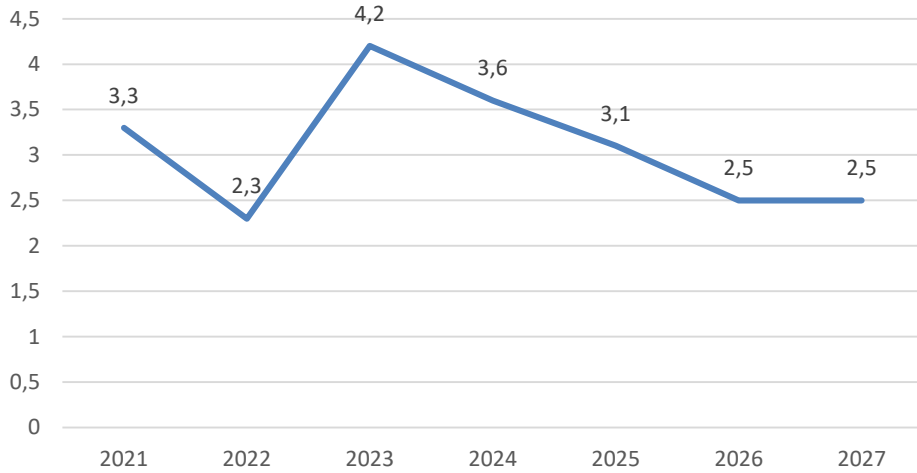
ORACLE

2020 sonu itibariyle 195 milyar DYY alan Çekya'nın diğer ülkelere 51 milyar Dolar DYY'si olmuştur.

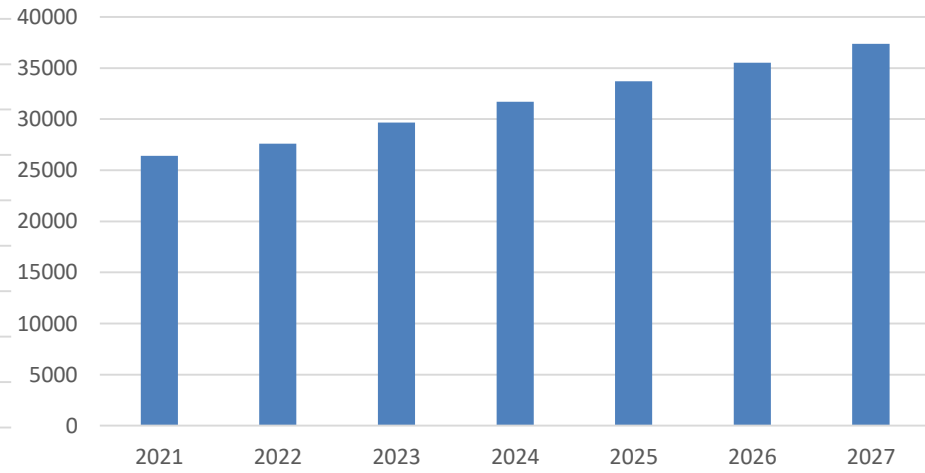
EKONOMİK TAHMİNLER

Reel GSYİH Büyümesi (%)

Kaynak: IMF Datamapper

Kişi Başı nominal GSYİH (Dolar)

Kaynak: IMF Datamapper

- 2022 yılında % 2,3 büyüme beklentisi
- 2026 yılı kişi başı GSYİH öngörüsü: >35.000\$
- Küresel riskler→tahminlerin - yönlü revizyonu
 - artan bütçe açığı, daralan ticaret fazlası
 - yüksek enflasyon, azalan talep+üretim

ÇEKYA ile TİCARET ORTAMI

AB ve DTÖ Üyeliđi

- Gümrük Birliđi temelinde yürütölen iliřkiler (Sanayide Gümrük Vergisi 0)
- AB'nin STA'ları ile çeşitlenen tedarikçi ağı
- Yeşil ve dijital ekonominin artan önemi

Hukuki ve Siyasi Altyapı

- Mevzuatta řeffaflık, öngörülebilirlik, demokratik iřleyiř
- Sosyal devlet ve yüksek yaşam kalitesi
- Güvenli ortam, düşük operasyonel risk
- Türkiye ile iyi iliřkiler
- Vize ve oturma konusunda yařanan zorluklar

İř Kültürü

- Dakiklik, kurala bağlılık
- İř-yaşam dengesi
- Uzun vadeli, hedef odaklı işbirliği
- Yüz-yüze görüřmeler etkili (fuar!)

ÇEKYA'DA ŞİRKETLEŞME ve TEMEL GİDERLER

Şirket Kurma

- Doing Business: 41. sırada
- Şirket kurma, ort. 9 işlem & 24 gün
- 1 CZK asgari sermaye ile şirket kurulabilir

İşletme Giderleri

- %19 kurumlar vergisi, %15 gelir vergisi & özel vergiler
- KDV: %10, %15 veya %21 (<1* milyon CZK ciro→KDV muafiyeti)
- Asgari ücret 660 Euro
- Ortalama ücret 1400 Euro, Prag-Brno ort. 1980 Euro
 - Ortalama işgücü maliyeti AB ortalamasının yarısı
- Ort. elektrik fiyatı: 0,36 EuroCent/kWh
- Ort. su fiyatı: 3,99 Euro/1000 litre
- Benzin: 1,63 Euro/litre, Motorin: 1,70 Euro/litre
- Ar-ge yoğun / katma değerli alanlarda bölgesel yatırım teşvikleri

TİCARET ORTAMINI ETKİLEYEN FAKTÖRLER

Dönemsel Faktörler

- Rusya-Ukrayna (güvenlik, enerji krizi, arz güvenliği, göç)
- Yeni Hükümet hedefleri
- AB Dönem Başkanlığı (enerji, dijital dönüşüm, hammadde güvenliği)

Ekonomik Durum

- Enerji maliyetleri
- Yüksek enflasyon
- Değişken fiyatlar → peşin ödemeli ticaret
- Hammadde / girdi tedarikinde aksama

Piyasa ve Tüketici Eğilimleri

- Avrupa'ya kıyasla düşük hane halkı tüketim harcaması
- E-ticaret gelirlerinde yıllık ortalama %5 büyüme öngörüsü
- Finansal teknoloji işlemlerinde %24 büyüme beklentisi
- Karbon emisyonunu azaltma hedefi
- Tedarikçilerde muhafazakar
 - Kriz döneminde maliyet avantajı ön planda

- 1. ÇEKYA ÜLKE PROFİLİ ve EKONOMİK GÖSTERGELERİ
- 2. ÇEKYA'nın DIŞ TİCARETİ
- 3. TÜRKİYE-ÇEKYA İKİLİ TİCARETİ
- 4. SEKTÖREL DEĞERLENDİRME
- 5. SONUÇ

ÇEKYA'NIN MAL İHRACATINDA İLK 10 ÜLKE (bin \$)

S. No.	ÜLKE	2021	Pay %	2021/ 2020
1	Almanya	73 625 098	32,41%	17,09%
2	Slovakya	18 284 700	8,05%	24,76%
3	Polonya	15 256 014	6,71%	26,91%
4	Fransa	10 485 717	4,62%	15,99%
5	Avusturya	10 182 708	4,48%	27,57%
6	İtalya	8 768 366	3,86%	18,51%
7	İngiltere	8 715 643	3,84%	12,03%
8	Hollanda	8 323 800	3,66%	6,27%
9	Macaristan	7 510 180	3,31%	18,07%
10	İspanya	5 700 991	2,51%	19,23%
18	Türkiye	2 355 914	1,04%	0,73%
	TOPLAM	227 195 392	100,00%	19,08%

Türkiye, Çekya'nın ihracatında 18. sıradadır (%1 pay)

ÇEKYA'NIN İHRACATINDA BAŞLICA MAL GRUPLARI (bin \$)

	Tanım ve Fasıl	2020	2021	Pay %	% Değ.
1	MAKİNA VE KAZANLAR (84)	38 675 933	43 033 060	18,94%	11,27%
2	ELEKTRİKLİ MAKİNA VE CİHAZLAR (85)	37 423 621	42 063 581	18,51%	12,40%
3	MOTORLU KARA TAŞITLARI (87)	36 357 758	40 915 543	18,01%	12,54%
4	PLASTİKLER VE MAMULLERİ (39)	6 468 034	8 525 942	3,75%	31,82%
5	DEMİR VEYA ÇELİKTEN EŞYA (73)	6 231 321	7 925 307	3,49%	27,19%
6	DEMİR VE ÇELİK (72)	3 576 498	5 934 709	2,61%	65,94%
7	MOBİLYALAR (94)	5 151 702	5 805 783	2,56%	12,70%
8	MİNERAL YAKITLAR (27)	2 387 964	5 139 864	2,26%	115,24%
9	OPTİK, FOTOĞRAF, SİNEMA, ÖLÇÜ, KONTROL ALETLERİ (90)	3 946 737	4 799 485	2,11%	21,61%
10	OYUNCAKLAR, OYUN VE SPOR MALZ. (95)	3 852 757	4 524 392	1,99%	17,43%
	Toplam	190 797 745	227 195 392	100,00%	19,08%

ÇEKYA'NIN MAL İTHALATINDA İLK 10 ÜLKE (bin\$)

S. No.	ÜLKE	2021	Pay %	2021/ 2020
1	Almanya	47 399 236	22,39%	18,56%
2	Çin	35 313 087	16,68%	13,77%
3	Polonya	17 263 027	8,16%	27,66%
4	Slovakya	9 394 682	4,44%	33,47%
5	İtalya	8 936 780	4,22%	28,61%
6	Rusya	6 329 682	2,99%	114,99%
7	Fransa	6 041 539	2,85%	21,10%
8	Avusturya	5 978 150	2,82%	29,96%
9	Hollanda	5 451 933	2,58%	9,59%
10	Macaristan	5 367 432	2,54%	20,59%
18	Türkiye	2 414 007	1,14%	40,24%
	TOPLAM	211 653 964	100,00%	25,11%

Türkiye, Çekya'nın mal ithalatında 18. sıradadır (%1,1 pay)

ÇEKYA'NIN İTHALATINDA BAŞLICA MAL GRUPLARI (bin \$)

	Tanım ve Fasıll	2020	2021	Pay %	% Değ.
1	ELEKTRİKLİ MAKİNA VE CİHAZLAR	37 465 298	42 073 595	19,88%	12,30%
2	KAZANLAR, MAKİNALAR,	32 007 774	36 834 551	17,40%	15,08%
3	MOTORLU KARA TAŞITLARI,	15 941 538	18 883 369	8,92%	18,45%
4	MİNERAL YAKITLAR	6 142 949	12 178 254	5,75%	98,25%
5	PLASTİKLER VE MAMULLERİ	8 651 294	11 244 000	5,31%	29,97%
6	DEMİR VE ÇELİK	5 037 828	8 319 794	3,93%	65,15%
7	ECZACILIK ÜRÜNLERİ	5 943 348	7 276 965	3,44%	22,44%
8	DEMİR VEYA ÇELİKTEN EŞYA	4 432 564	5 618 234	2,65%	26,75%
9	OPTİK, FOTOĞRAF, SİNEMA, ÖLÇÜ, KONTROL ALETLERİ	4 019 482	4 830 384	2,28%	20,17%
10	MOBİLYALAR	3 337 415	4 053 319	1,92%	21,45%
	Toplam	169 179 929	211 653 964	100,00%	25,11%

Kaynak: Çek İstatistik Ofisi

- 1. ÇEKYA ÜLKE PROFİLİ ve EKONOMİK GÖSTERGELERİ
- 2. ÇEKYA'nın DIŞ TİCARETİ
- 3. TÜRKİYE-ÇEKYA İKİLİ TİCARETİ
- 4. SEKTÖREL DEĞERLENDİRME
- 5. SONUÇ

ÇEKYA ile MAL TİCARETİMİZİN GELİŞİMİ (bin \$)

YIL	İTHALATIMIZ	Değişim (%)	İHRACATIMIZ	Değişim (%)	HACİM	DENGE
2019	1 920 274	X	1 668 162	X	3 588 436	-252 112
2020	2 335 887	21,64%	1 615 958	-3,13%	3 951 845	-719 929
2021	2 355 914	0,86%	2 414 007	49,39%	4 769 921	58 093

YIL	İTHALATIMIZ	Değişim (%)	İHRACATIMIZ	Değişim (%)	HACİM	Değ. (%)	DENGE
2020 Ocak-Eylül	1 658 729	X	1 183 348	X	2 842 077	X	-475 381
2021 Ocak-Eylül	1 739 125	4,85%	1 734 600	46,58%	3 473 725	22,22	-4 525
2022 Ocak-Eylül	1 890 039	8,68%	1 848 835	6,59%	3 738 874	7,63	-41 204

Kaynak: Çek İstatistik Ofisi

- Çekya'nın ülkemizdeki DYY'ları: 650 milyon \$ (TCMB)
- Türkiye'nin Çekya'daki DYY'ları: 20 milyon \$ (TCMB)

ÇEKYA'ya İHRACATIMIZDA BAŞLICA MAL GRUPLARI (bin \$)

	Tanım ve Fasıll	2020	2021	Pay %	% Değ.
87	MOTORLU KARA TAŞITLARI	380 453	430 228	17,82%	13,08%
61	ÖRME GİYİM EŞYASI VE AKSESUARI	141 715	270 063	11,19%	90,57%
84	KAZANLAR, MAKİNALAR,	204 300	255 192	10,57%	24,91%
85	ELEKTRİKLİ MAKİNA VE CİHAZLAR	128 727	160 659	6,66%	24,81%
39	PLASTİKLER VE MAMULLERİ	98 653	152 902	6,33%	54,99%
76	ALÜMİNYUM VE ALÜMİNYUMDAN EŞYA	59 525	122 850	5,09%	106,38%
62	ÖRÜLMEMİŞ GİYİM EŞYASI VE AKSESUARI	80 288	114 803	4,76%	42,99%
94	MOBİLYALAR,	69 270	90 280	3,74%	30,33%
73	DEMİR VEYA ÇELİKTE EŞYA	59 701	86 032	3,56%	44,10%
71	KIYMETLİ VEYA YARI KIYMETLİ TAŞLAR, MÜCEVHER	43 314	76 116	3,15%	75,73%
63	DOKUNABİLİR MADDELERDEN HAZIR EŞYA	40 987	66 604	2,76%	62,50%
40	KAUÇUK VE KAUÇUKTAN EŞYA	48 367	62 486	2,59%	29,19%
74	BAKIR VE BAKIRDAN EŞYA	20 491	44 358	1,84%	116,48%
27	MİNERAL YAKITLAR,	12 918	42 768	1,77%	231,07%
21	ÇEŞİTLİ GIDA MÜSTAHAZARLARI (KAHVE HÜLASALARI, ÇAY HÜLASALARI, MAYALAR, SOSLAR, DİYET MAMALARI)	34 087	42 154	1,75%	23,67%
	Toplam	1 615 958	2 414 007	100,00%	49,39%

Kaynak: Çek İstatistik Ofisi

ÇEKYA'dan İTHALATIMIZDA BAŞLICA MAL GRUPLARI (bin \$)

	Tanım ve Fasıll	2020	2021	Pay %	% Değ.
87	MOTORLU KARA TAŞITLARI	1 015 103	905 108	38,42%	-10,84%
84	KAZANLAR, MAKİNALAR,	471 797	468 584	19,89%	-0,68%
85	ELEKTRİKLİ MAKİNA VE CİHAZLAR,	280 973	323 292	13,72%	15,06%
39	PLASTİKLER VE MAMULLERİ	113 495	115 355	4,90%	1,64%
40	KAUÇUK VE KAUÇUKTAN EŞYA	54 571	73 100	3,10%	33,95%
90	OPTİK, FOTOĞRAF, SİNEMA, ÖLÇÜ, ALETLERİ	37 419	31 169	1,32%	-16,70%
73	DEMİR VEYA ÇELİKTEN EŞYA	22 827	29 612	1,26%	29,72%
95	OYUNCAKLAR, OYUN VE SPOR MALZEMELERİ,	15 569	24 909	1,06%	59,99%
72	DEMİR VE ÇELİK	11 303	24 878	1,06%	120,10%
48	KAĞIT VE KARTON, KAĞIT HAMURUNDAN, KAĞITTAN VEYA KARTONDAN EŞYA	21 483	23 168	0,98%	7,84%
01	CANLI HAYVANLAR	17 699	22 111	0,94%	24,93%
96	ÇEŞİTLİ MAMUL EŞYA (HİJYENİK HAVLU, BEBEK BEZİ, KALEM, ÇAKMAK, FERMUAR, FIRÇA VB.)	19 138	21 660	0,92%	13,18%
70	CAM VE CAM EŞYA	18 249	20 700	0,88%	13,43%
51	YAPAĞI VE YÜN, VE DOKUNMUŞ MENSUCAT	16 253	19 790	0,84%	21,76%
54	SENTETİK VE SUNİ FİLAMENLER, ŞERİTLER VB	9 368	19 486	0,83%	108,01%
	Toplam	2 335 887	2 355 914	100%	0,86%

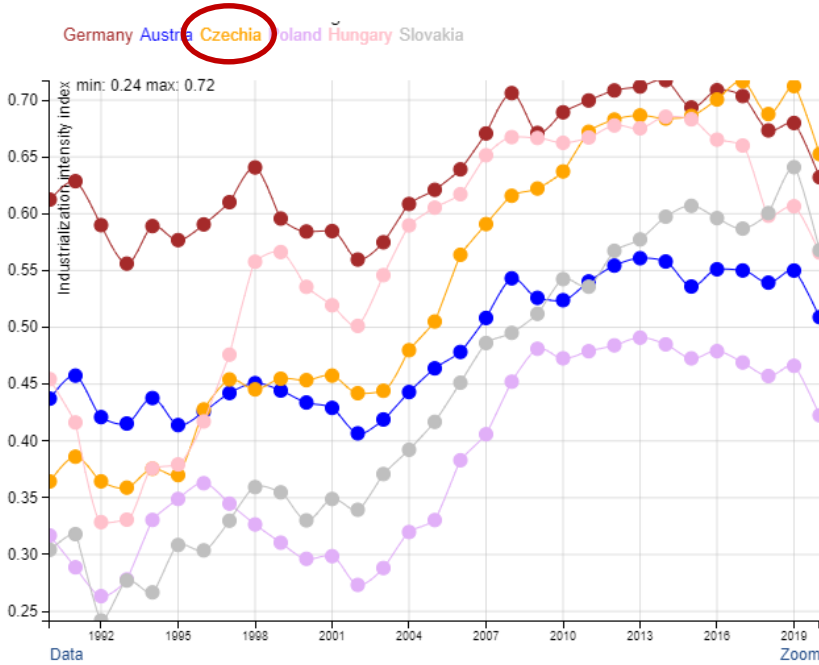
Kaynak: Çek İstatistik Ofisi

- 1. ÇEKYA ÜLKE PROFİLİ ve EKONOMİK GÖSTERGELERİ
- 2. ÇEKYA'nın DIŞ TİCARETİ
- 3. TÜRKİYE-ÇEKYA İKİLİ TİCARETİ
- 4. SEKTÖREL DEĞERLENDİRME
- 5. SONUÇ

ÇEKYA'DA SANAYİLEŞME

100+ yıllık sanayi, mühendislik ve ARGE bazlı imalat ve akademiyle işbirliği geçmişi.

- Kontakt lens, Kaplan türbini, su/hava jetli dokuma makinesi

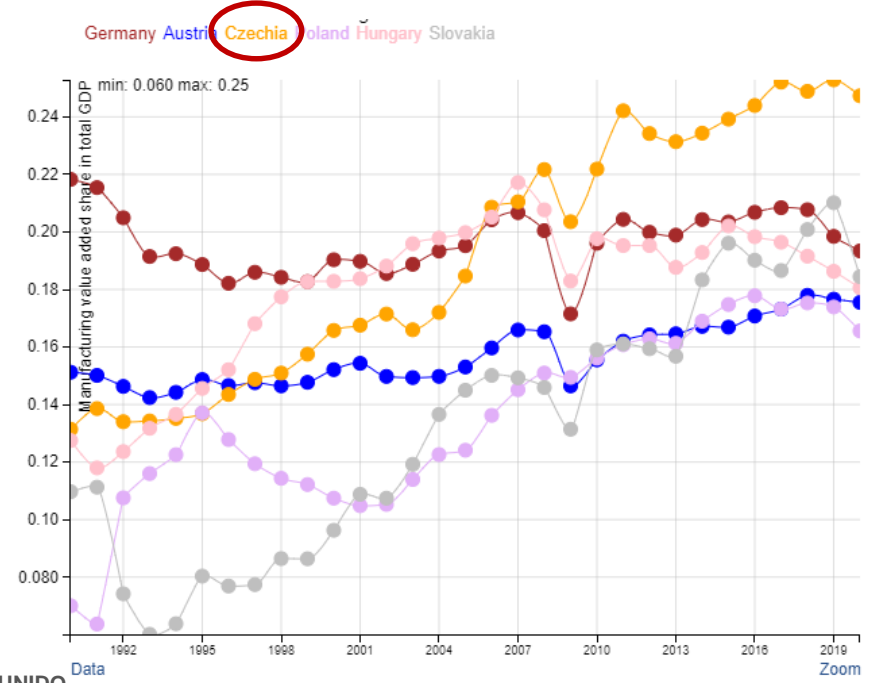
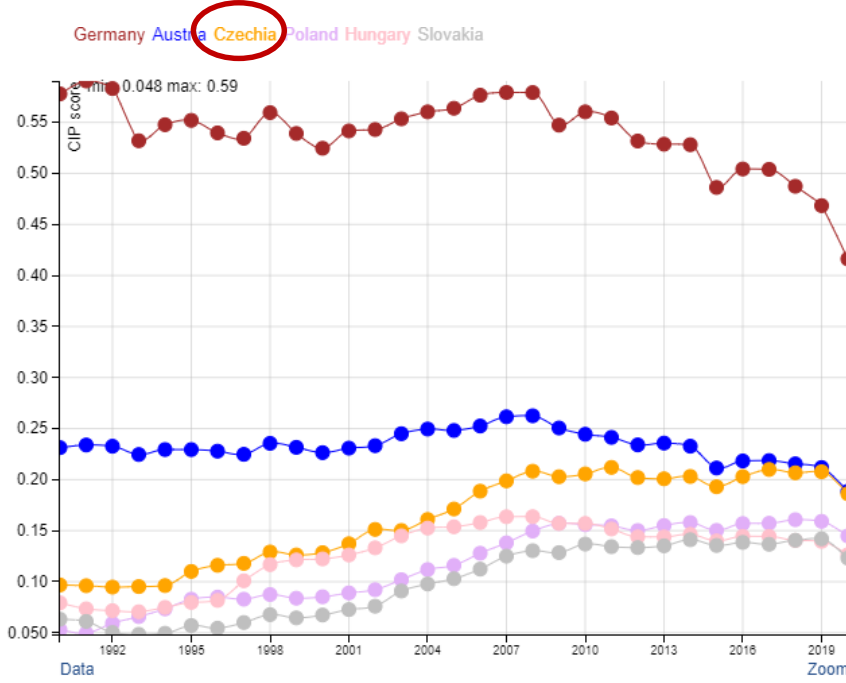
Çekya, son 20 yılda artan sanayi-yoğun üretim performansı ve katma değer ile Batı Avrupa'ya yakınsamıştır.

	Almanya	Avusturya	Çekya	Polonya	Macaristan	Slovakya
CIP (Competitive Industrial Performance) score	0.42	0.19	0.19	0.14	0.13	0.12
CIP rank	1	14	15	23	26	27
Medium- and high-tech manufactured exports share in total manufactured exports	0.73	0.63	0.72	0.54	0.78	0.74
Manufacturing value added share in total GDP	0.19	0.18	0.25	0.17	0.18	0.18
Manufactured exports share in total exports	0.9	0.88	0.95	0.89	0.92	0.95
Share of manufactured exports in total exports index	0.9	0.88	0.96	0.89	0.92	0.96
Industrialization intensity index	0.63	0.51	0.65	0.42	0.57	0.57

Kaynak: UNIDO, CZSO

ÇEKYA'DA SANAYİLEŞME

- Çekya, sanayide rekabetçilik ve imalatta katma değer in GSYİH'ye oranı bakımından diğer Orta Avrupa ülkelerinden ayrıışmaktadır.
- Ortalama işgücü maliyetleri, AB ortalamasının yarısıdır.
- Konum, kaliteli işgücü ve altyapı, rekabet gücünü artıran unsurlardır.
- DYY yapan uluslararası firmalar, yerel firmaların rekabet gücüne olumlu tesir etmiştir.

SINAI ÜRETİM ve YENİ SİPARİŞLER

Sınai Üretim Endeksi (2021-2022)

2022/3. çeyrekte

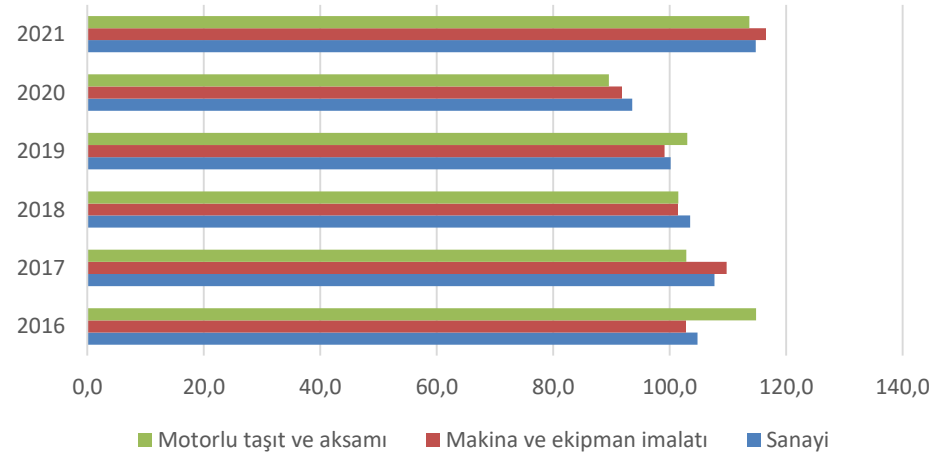
- sanayi üretimi yıllık %5,5
- yeni endüstriyel siparişler %13,9
- satışlar %23,3 artmıştır.

Bu veriler, Eylül ayında sanayi üretiminin yıllık %2,6 arttığı **Almanya'daki gelişmelerden olumlu etkilenmiştir.**

CZSO sektör değerlendirmesi; (Kasım 2022)

“Endüstrideki büyümenin önündeki en büyük engeller, malzeme ve ekipman eksikliği, yetersiz talep ve çalışan eksikliğidir.”

Yeni Siparişler

ÇEK İMALAT SANAYİ EĞİLİMLERİ

Makina ve otomotiv sektörleri, nesnelerin internetinin kullanımında aktiftir.

% , firma	İoT kullanımı								Yapay Zeka Tekn. Kul.
		tesis güvenliği	araç takip ve taşıt bakımı	enerji verimliği	üretim sürecinin izlenmesi/ otomasyon	lojistik	müşteri hizmetleri /memn.	Diğ.	
İMALAT SANAYİ	36.9	31.4	14.2	14.0	15.1	5.1	3.5	3.2	4.2
Makine ve elektronik imalatı (NACE 27+28)	40.2	34.7	17.0	21.1	16.2	4.4	3.5	3.3	4.4
Motorlu taşıt ve diğer ulaşım araçları ve aksamı imalatı (NACE 29+30)	50.2	43.9	23.4	26.2	28.1	12.3	5.2	6.9	12.5

Kaynak: CZSO

Kaynak: CZSO, 2020

ÇEK İMALAT SANAYİ EĞİLİMLERİ

Makina ve otomotiv sektörleri, insansız teknolojilerin ve e-satış kanallarının kullanımında aktiftir.

“Robot” kökeni 1921, Çekya.

	E-sohbet hizmeti kullanımı	Robotik teknoloji kullanımı	3-D yazıcı kullanımı
İMALAT	5.4	18.1	12.9
Makine ve elektronik imalatı (NACE 27+28)	5.5	17.8	22.1
Motorlu taşıt, diğer ulaşım araçları ve aksamı imalatı (NACE 29+30)	6.8	48.7	28.3

Birim: Sektördeki firmaların %'si

Kaynak: CZSO, 2020

	e-satış / ciro (%)	E-sipariş mecrası		
		İnternet	Uygulama/web sitesi	diğer
İMALAT	33.7	17.7	4.9	12.8
Makine ve elektronik (NACE 27+28)	37.9	19.9	5.4	14.4
Motorlu taşıt ve diğer araçlar, aksam ve parçaları (NACE 29+30)	39.1	21.8	7.4	14.4

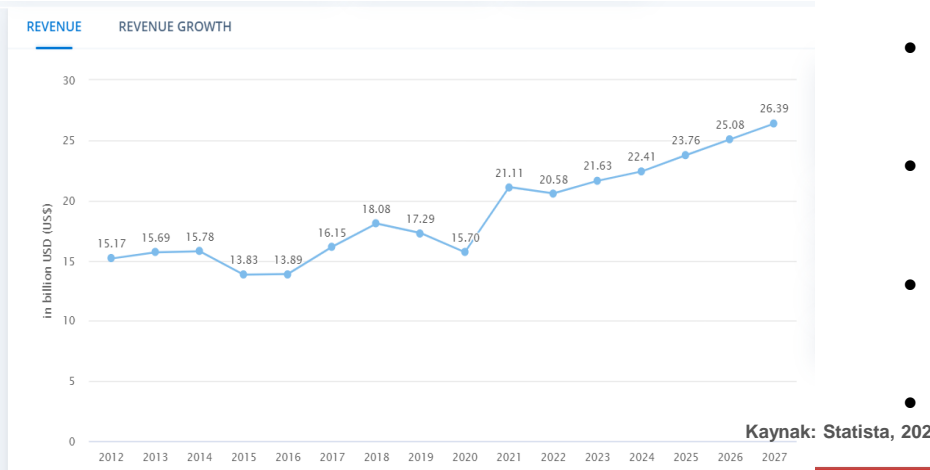

ÇEK MAKİNE ENDÜSTRİSİ

- (NACE 28) imalatın GSYİH'deki payı %7,4
- Makine-ekipman imalatında faal 4.969 firma (çoğu mikro işletme)
 - Sektör geliri, istihdam ve katma değer yarısı büyük, 1/3'ü orta ölçekli firmalardan
 - 134.600 kişilik istihdam

Sanayi ekipmanı (türbin, torna, takım tezgahları), genel amaçlı makineler ve enerji, iklimlendirme, inşaat, tarım ve gıda işleme makinelerinde rekabetçi

- Yıllık 6800 ton makaralı rulman, 7100 ton şanzıman mili, 12.000 ton dişli takımı/mil
- Yıllık 845 bin soğutucu/dondurucu ekipmanı, 2,3 milyon püskürtme, söndürme veya kumlama makinesi imalat kapasitesi (son 3 yıldan seçilmiş)

- İmalat gelirinde 2021'de %34 artış kaydedilmiştir.
- İmalat gelirin 2022'de %2,5 azalarak 20,5 milyar dolar olması beklenmektedir.
- 2022-27 döneminde yıllık ortalama %5,1 gelir artışı öngörülmektedir.
- Üretimin %90'ı ihraç edilmektedir.

ÇEKYA MAKİNE SEKTÖRÜ DIŞ TİCARETİ

- Prag, Ostrava, Brno, Zlin, Pilsen, Pardubice bölgelerinde yoğunlaşan firmalar.
- Üretim tesisi ve ARGE merkezi yatırımları için cazip konum.
- İhracatta %20, ithalatta %17 pay
- Başlıca tedarikçiler Çin, Almanya, Polonya, G.Kore
- Türkiye'den ithalatı 271 milyon Dolar (%0,67 pay)
- Sektörde 2021 yılında 46 milyar Dolar ihracat, 41 milyar Dolar ithalat

GTİP	TANIM	İhracat	İthalat
84	MAKİNE, KAZAN VE REAKTÖRLER	43,110,106	37,184,202
8501	ELEKTRİK MOTORLARI VE JENERATÖRLER	1,512,558	1,482,376
8503	85.01 VEYA 85.02 MAKİNALARDA KULLANILAN AKSAM	422,342	500,319
8207	EL ALETLERİNİN/MAKİNELİ ALETLERİN DEĞİŞİBİLEN ALETLERİ (çukurlaştırma, yiv açma, frezeleme vs. dahil)	318,588	415,797
8515	KLİMA CİHAZLARI	225,369	229,271
8505	ELEKTRİK MÜHÜRLEME CİHAZLARI	106,490	207,612
	MAKİNE SEKTÖRÜ TOPLAM	46,258,724	40,731,594

ÇEKYA'YA BAŞLICA MAKİNE İHRAÇ ÜRÜNLERİMİZ

GTİP	Tanım	Toplam İthalat	TR'den İthalat	TR Payı	Ana Tedarikçiler
	MAKİNE SEKTÖRÜ	40,731,594	271,392	0.67	
8409	84.07 VEYA 84.08 MOTORLARIN AKSAM VE PARÇALARI	722,547	37,467	5.20	Alm, Polonya, Türkiye, İtalya
8413	SIVILAR İÇİN POMPALAR	1,152,163	33,520	2.90	Alm, İtalya, Çin, Romanya
8418	BUZDOLAPLARI, DONDURUCULAR	592,746	21,934	3.70	Çin, Alm, Polonya, İtalya
8451	DOKUMA İPLİKLERİN, MENSUCATIN YIKANMA MAK.	156,774	21,457	13.70	Alm, Pol, Türkiye, Hindistan
8422	BULAŞIK MAKİNALARI	366,102	19,225	5.30	Alm, İtalya, Polonya, Çin
8450	EV VEYA ÇAMAŞIRHANE TİPİ YIKAMA MAKİNALARI	189,926	11,060	5.80	Polonya, Çin, Alm, Slovakya
8403	MERKEZİ ISITMA KAZANLARI (84.02 HARİÇ)	122,356	10,888	8.90	Alm, İtalya, Fransa, Slovakya
8415	KLİMA CİHAZLARI	498,974	10,012	2.00	Çin, Tayland, Alm, İtalya
8483	TRANSMİSYON MİLLERİ, DİŞLİLER; VİDALAR	956,607	9,931	1.00	Alm, İtalya, Çin, ABD
8431	84.25 İLA 84.30 İLE BİRLİKTE KUL. AKSAM PARÇALAR	708,882	9,231	1.30	Alm, İtalya, Çin, Avusturya
8414	HAVA VEYA VAKUM POMPALARI, GAZ KOMP., FANLAR	992,937	7,439	0.70	Alm, Çin, Polonya, Macaristan
8503	85.01 VEYA 85.02 MAKİNALARDA KULLANILAN AKSAM	500,319	6,721	1.34	Alm, Çin, Japonya, İtalya
8207	EL ALETLERİNİN/MAKİNELİ ALETLERİN DEĞİŞEBİLEN ALETLERİ (çukurlaştırma, yiv açma, frezeleme vs. dahil)	415,797	5,362	1.29	Alm, Çin, G.Kore, Japonya
8501	ELEKTRİK MOTORLARI VE JENERATÖRLER	1,482,376	1,712	0.12	Alm, Çin, G.Kore, Japonya

Birim: bin \$; Kaynak: CZSO, 2021

ÇEKYA'DAKİ BAŞLICA MAKİNE İTHALATÇILARI

Tarım makineleri	
AGRALL zemědělská technika	https://www.agrall.cz/
AGROZET České Budějovice*	https://www.agrozet.cz/
AGROSTROJ Pelhřimov, a.s.*	https://www.agrostroj.cz/uvod/

İklimlendirme	
Fast ČR a.s.	https://www.fastcr.cz/
EKOKLIMA a.s.	http://www.ekoklima.cz/
LG Electronics Polska	https://www.lg.com/cz

Kompresör - Pompa	
HYDAC ČR*	https://www.hydac.com/cz-cs/start.html
Bosch Rexroth*	https://www.boschrexroth.com/cs/cz/
Atlas Copco s.r.o.*	https://www.atlascopco.com/

Genel makine	
JANČA & EMAS group*	https://www.emas.cz/
Slovácké strojírný, a. s.	http://www.sub.cz/
AT Computers a.s.	https://www.atcmarket.cz/
ELKOV elektro a.s.	https://www.elkov.cz/
STROJIMPORT a.s.	https://www.strojimport.cz

Takım Tezgahları	
ALTA, a.s.	http://www.alta.cz/
FERMAT CZ	https://www.fermatmachinery.com/cz
TOSHULIN, a.s.	https://www.toshulin.com/

*Görüşme yoluyla işbirliği tercih eden firmalar

Kaynak: Lightdata, 2022, ciro sıralı

ÇEK MAKİNE ENDÜSTRİSİNDE EĞİLİMLER

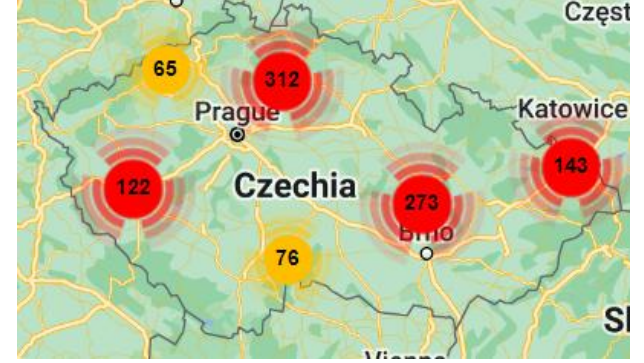
- Soğutma teknolojisi, gazların sıvılaştırılması, ısı transferi, ısı pompaları, iklimlendirme alanlarında AB'ye öncülük iddiası
- Üretim maliyetleri artışı → ithalata / inovasyon ve otomasyona yönelme
- İşgücü temin zorlukları → gecikmeler/otomasyon, dijitalleşme, teknolojiye adaptasyon
- Yenilikçi malzeme kullanımı
- Eğilimleri imalata yansıtan akademik projeler
- Satış sonrası hizmetlerin ve müşteri memnuniyetinin artan önemi

ÇEK OTOMOTİV ve YAN SANAYİ İMALATI

- Otomotiv ve yan sanayi imalatı ile 1.106 firma işteğal etmektedir.
 - 290 tier-1; 353 tier-2; 405 tier-3 firma
 - 199.700 kişi istihdam edilmektedir
 - >250 çalışanı olan firma sayısı: 296
 - 344 firmanın cirosu > 20 bin Euro
- Prag, Ostrava, Brno, Pilsen, M Boleslav, Pardubice, Ziln, Kolin bölgelerinde yoğunlaşma

Kaynak: Statista, Czechinvest, 2022

Kaynak: Statista, 2022

- Otomotiv+yan sanayi imalat geliri (%33 artışla) 2021'de 76,1 milyar dolara ulaşmıştır.
- Sektör gelirinin 2022'de 77 milyar doları aşması beklenmektedir.
- 2022-27 döneminde imalatta %10,4 yıllık ortalama gelir artışı öngörülmektedir.
- Üretimin %91'i ihraç edilmektedir.

ÇEK OTOMOTİV ve YAN SANAYİ İMALATI

Her iki sektörün payı:

- GSYİH'nın %10'u,
- imalat sanayiinin %26'sına tekabül etmektedir

Škoda Auto
3 production sites
886,103 units

TPCA
SoP 2005
210,993 units

Hyundai
SoP 2008
340,300 units

Tatra Trucks
Est. 1850
559 units

Iveco Bus
Est. 1896
4,283 units

SOR Libchavy
Est. 1991
573 units

2021'de 1.105.223'ü binek olmak üzere toplam 1.141.698 k.yolu taşıtı üretilmiştir.(-%3,7)
2022/ilk 10 ayda, bilhassa son 2 aydaki imalat artışları ile;

- 1.000.375 binek araç (+%11,5): 566.569 Skoda, 269.800 Hyundai, 164.006 Toyota
- 4.296 otobüs (+%14,7): 3.824 Iveco, 440 SOR, 14 Skoda Electric
- 112.829 e-otomobil ve 37 e-otobüs üretilmiştir.
- Elektrikli araç imalatında pay %11'i aşmıştır

- Sadece Skoda 2 milyon+ motor,
7 milyon+ transmisyon imal etmiştir.(2018)

- Sektörde %25'i bulan teşvik oranları
- %20'si sektöre yönelen ARGE yatırımları
- Avrupa tedarik zincirlerine yüksek entegrasyon

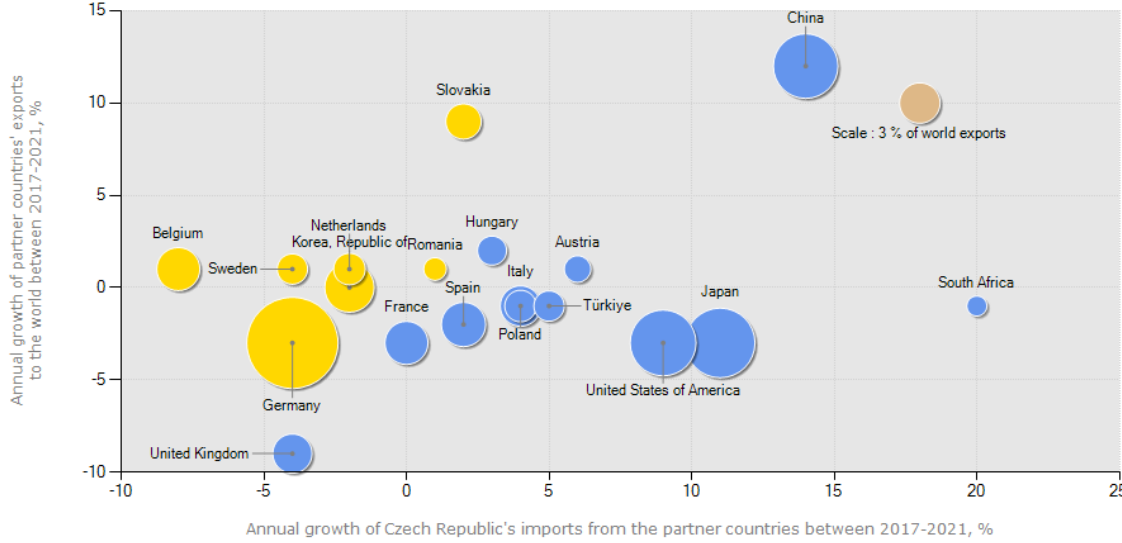

ÇEKYA OTOMOTİV ve YAN SANAYİ DIŞ TİCARETİ

2021 yılında,

- Her iki sektör 59 milyar dolar ile ihracatın %26'sını, 33 milyar dolar ile ithalatın %16'sını temsil etmektedir.
- Otomotiv ana sanayi ihracatta %11, ithalatta %3 pay sahibidir
- Yan sanayi ihracatta %15, ithalatta %13 pay sahibidir

Competitiveness of supplying countries for a product imported by Czech Republic in 2021
Product : 87 Vehicles other than railway or tramway rolling stock, and parts and accessories thereof

87. fasılda başlıca ticaret ortağı Almanya (%30pay) olup,

- İthalatta G. Kore, Polonya, Slovakya, Fransa (Türkiye 11. sırada)
- İhracatta Fransa, Slovakya, BK, Polonya diğer önemli ortaklardır (Türkiye 13. sırada).

Çekya'nın son 5 yılda Türkiye, Japonya, ABD ve Çin'den tedariki, bu ülkelerin dünyaya ihracatından daha fazla artmıştır.

• Czech Republic import growth from partner < Partner export growth to the world
• Czech Republic import growth from partner > Partner export growth to the world
• Reference bubble
Some bubbles may not be displayed due to lack of growth rate indicators
The bubble size is proportional to the share in world exports of partner countries for the selected product

ÇEKYA OTOMOTİV VE YAN SANAYİ DIŞ TİCARETİ

GTİP	Tanım	Toplam ihracat	Toplam ithalat	TR'den ithalat	TR payı	Ana Tedarikçiler
8702	10 VEYA DAHA FAZLA KİŞİ TAŞIMAYA MAHSUS (SÜRÜCÜ DAHİL) MOTORLU TAŞITLAR	848,224	97,816	23,253	23.77	Polonya, Türkiye, Alm, Fransa
8703	BİNEK OTOMOBİLLERİ VE ESAS İTİBARIYLA İNSAN TAŞIMAK ÜZERE İMAL EDİLMİŞ DİĞER MOTORLU TAŞITLAR	23,296,669	4,779,308	240,442	5.03	Alm, İspanya, Fransa, Japonya
8704	EŞYA TAŞIMAYA MAHSUS MOTORLU TAŞITLAR	285,905	871,193	39,239	4.50	Alm., İtalya, G. Afrika, Fransa
	ANA SANAYİ TOPLAM	24,430,798	5,748,317	302,934	5.27	

Birim: bin \$; Kaynak: CZSO, 2021

- Ana sanayide ülkemizden 303 milyon dolarlık ithalat ile %5 pazar payı elde edilmiştir.
- Son dönemde artan otobüs ihracatı ile önemli bir tedarikçi konumuna gelinmiştir.
 - Toplu taşıma ihalelerinde Türk firmalarının başarıları
 - TEMSA – PPF/Skoda Transportation ortaklığı
 - Elektrikli, hidrojenli ve muhtelif boyutlarda otobüsler
 - İVECO ve SOR ile rekabet
- Yan sanayide ülkemizden 332 milyon dolarlık italat yapılmıştır (pay: %1,2).
 - Motor aksam-parçaları, sıvı pompaları, ateşleme cihazları, otomobil koltuklarında yüksek potansiyel
 - Yoğun rekabet, kalite-maliyet dengesinin artan önemi

ÇEK OTOMOTİV YAN SANAYİ DIŞ TİCARETİ

GTİP	Tanım	Toplam ihracat	Toplam ithalat	TR'den ithalat	TR payı	Ana Tedarikçiler
4011	KAUÇUKTAN YENİ DIŞ LASTİKLER	2,310,304	918,484	18,056	1.97	POL, ALM, SLOVAKYA, MAC.
4012	KAUÇUKTAN KULLANILMIŞ DIŞ LASTİKLER	7,054	24,126	1	0.00	ALM, SRI LANKA, FR, AVUSTURYA
4013	KAUÇUKTAN İÇ LASTİKLER	13,060	8,336	11	0.13	ÇİN, G. KORE, VIETNAM, POLONYA
4016	SERT VULAKNİZE KAUÇUK EŞYA	554,661	695,701	12,655	1.82	ALM, ÇİN, SLOVAKYA, İTALYA
6813	FREN BALATALARI VE YASTIKLARI	15,349	5,248	4	0.08	ALM POL, İSVEÇ, İTALYA
7007	EMNİYET CAMLARI	442,622	246,478	3,638	1.48	POLONYA, ÇİN, ALM, ROMANYA
7009	CAM AYNALAR	88,818	169,552	229	0.14	POL, MAC, ABD, ALM
8407	KIVILCIM İLE ATEŞLEMELİ İÇTEN YANMALI MOTORLAR	368,894	1,027,589	0	0.00	ALM, MAC, POL, G. KORE
8408	SIKIŞTIRMAYLA ATEŞLEMELİ MOTORLAR	34,766	1,363,923	0	0.00	SLOVAKYA, POL, MAC, JAPONYA
8409	84.07 VEYA 84.08 MOTORLARIN AKSAM VE PARÇALARI	1,045,298	722,547	37,467	5.19	ALM, POLONYA, TÜRKİYE, İTALYA
8413	SIVI POMPALARI VE ELEVATÖRLERİ	2,283,220	1,152,163	33,520	2.9	ALM, İTALYA, ÇİN, ROMANYA
8415	KLİMALAR	1,790,569	498,974	10,012	2.0	ÇİN, TAYLAND, ALM, İTALYA
8421	SANTİFÜJ VE SIVI/GAZ FİLTRELEME MAK.	2,184,325	1,592,834	4,354	0.3	G. AFRIKA, ALM, BK, POLONYA
8482	BİLYALI/MAKARALI RULMANLAR	245,153	404,857	5,280	1.3	ALM, SLOVAKYA, ÇİN, İTALYA
8483	TRANSMİSYON MILLERİ,KRANK VE DIŞLILER	792,710	956,607	9,931	1.0	ALM, İTALYA, ÇİN, ABD
8484	METAL CONTALAR	99,878	68,911	155	0.2	ALM, ABD, ÇİN, FRANSA
8507	ELEKTRİK AKÜMÜLATÖRLERİ	1,914,854	2,456,213	521	0.02	MACARİSTAN, ALM, ÇİN, G. KORE
8511	MOTORLARDA KUL. ELEKTRİKLİ ATEŞLEME CİHAZLARI	357,896	385,135	9,394	2.44	JAPONYA, FRANSA, MAC, POL.
8512	AYDINLATMA VEYA İŞARET CİHAZLARI, CAM SİLİCİLER	1,983,607	1,163,569	7,730	0.66	ALM, G. KORE, POL, ROMANYA
8706	MOTORLA DONATILMIŞ ŞASİLER	26,862	2,987	0	0.00	İTALYA, İSPANYA, POLONYA, İSVEÇ
8707	KAROSERLER (ŞOFÖR MAHALLERİ DAHİL)	113,646	58,162	116	0.20	HOL, POL, SLOVAKYA, İSVEÇ
8708	KARAYOLU TAŞITLARI İÇİN AKSAM, PARÇA	14,604,669	10,764,486	101,606	0.94	ALM, POLONYA, KORE, SLOVAKYA
8716	RÖMORKLAR VE YARI RÖMORKLAR	412,062	352,340	3,519	1.00	ALM, POLONYA, MACARİSTAN, ÇİN
9104	MOTORLU TAŞITLAR İÇİN SAATLER	136	574	0	0.00	ÇİN, FRANSA, ABD, ALM
9401	(ARAÇ) MOBİLYALARI	2,902,534	2,230,656	73,855	3.3	POL, ALM, ÇİN, ROM, TÜRKİYE
	YAN SANAYİ TOPLAM	34,592,947	27,270,452	332,054	1.2	

ÇEK OTOMOTİV YAN SANAYİ PERAKENDE SATIŞI

Binek araç

AUTO KELLY

AUTO DOC

eurodily.cz
značkové autodíly levně

motora
autodíly

**INTER
CARS**

Ağır vasıta

**ZLINER IVECO
BUS**

SIMEX
TRUCK SHOP

**AUTO
KOPTA**

winkler
Das passt.

Çevrimiçi olarak da hizmet veren distribütör ve perakende firmaları ile ülke pazarına giriş test edilebilir, fiyat / rekabet / dağıtım analizi yapılabilir.

ÇEK OTOMOTİV SEKTÖRÜNDE GÜNDEM MADDELERİ

- Enerji krizi, artan girdi ve sermaye maliyetleri, öngörülemeyen fiyat değişiklikleri
- Pandemi+Ukrayna → Kapanan fabrikalar
 - Çip temini
 - Hammadde temini, tedarik zinciri güvenliği
 - Lojistik

“Yarı iletken kıtlığı ile bozulan tedarik ve lojistik zincirleri, ülkenin araç üretimini sekiz yıl geriye götürmüştür. Bu operasyonel krize ek olarak, otomotiv endüstrisi de temiz mobilite ve sürdürülebilir üretime yönelik yapısal bir dönüşümle karşı karşıyadır.” (AUTOSAP İcra Direktörü Z. Petzl)

- Yeşil Mutabakat - Temiz/E-mobilite
 - Elektrikli araç üretimine yönelim ve AR-GE faaliyetleri
 - Yeni nesil araçlara yönelik altyapı yatırımları (Gigafactory, şarj istasyonu vs)
- İşgücü arzının stratejik yönetimi & etkilenen ithalat/yatırım/üretim kararları
 - Otomasyon
- Otonom sürüş
- Dijitalleşme, AI, AR/VR ile entegre imalat ve çözümler
 - Kullanıcı-araç etkileşiminin iyileştirilmesi – yenilikçi arayüzler

Ürün geliştirme, yatırım
teşvikleri ve akademiyle
işbirliği projeleri

- 1. ÇEKYA ÜLKE PROFİLİ ve EKONOMİK GÖSTERGELERİ
- 2. ÇEKYA'nın DIŞ TİCARETİ
- 3. TÜRKİYE-ÇEKYA İKİLİ TİCARETİ
- 4. SEKTÖREL DEĞERLENDİRME
- 5. SONUÇ

PAZARA İLİŞKİN ÖNERİLER

- Kısa vadede hızlı tedarik ve fiyat unsuru belirleyici
- Uzun vadede kalite ve yenilikçilik fark yaratan unsur
- Hedefe özel mektup/e-posta; uzun dönemde güvenilir iş ortağı izlenimi
 - AB ülkelerine yönelik imalat / ihracat referansı
- Yüz yüze görüşme + fuarlara katılım etkili
- Sözleşme + ödeme şekilleri + ihtilaflara dair ön mutabakat & siber güvenlik
- Dil bariyerine yönelik plan/çözüm
- Yenilikçi/yeşil ürün vurgusu, satış sonrası hizmet, ARGE/akademik işbirliğine açıklık (AB fonları + teşvikler)
- Çekya'da depo alanı → Avrupa'ya açılım

İKİLİ TİCARETİN SWOT ANALİZİ

BAŞLICA FUARLAR

ŞEHİR	ORGANİZASYON ADI	TARİH	WEB SİTESİ	FUAR KONUSU
Brno	IMT	4.-7.10. 2022	https://www.bvv.cz/en/imt/	Uluslararası takım tezgahları ve şekillendirme makineleri fuarı
Brno	PLASTEX& FOND-EX	4.-7.10. 2022	https://www.bvv.cz/en/plastex/	Uluslararası Plastik, Kauçuk ve Kompozit Fuarı+Döküm Fuarı
Prag	Aquatherm	2023	https://aquatherm-praha.com/	Tesisat ve iklimlendirme
Brno	PROFINTECH	4.-7.10. 2022	https://www.bvv.cz/en/profintech/	Yüzey işlemleri için uluslararası teknoloji fuarı
Prag	e-SALON 2022	10. – 13. 11. 2022	https://e-salon.cz/en/	Alternatif sürürlü otomobil ve ticari araç fuarı
Brno	FUTURE MOBILITY 2023	19.-21.9. 2023	https://www.bvv.cz/en/future-mobility/	Akıllı ulaşım teknolojileri ve akıllı mobilite inovasyonu
Brno	MSV	10.-13.10. 2023	https://www.bvv.cz/en/msv/	Makine ve elektrik mühendisliği endüstrisi
Brno	Transport a Logistika	10.-13.10. 2023	https://www.bvv.cz/en/transport-logistics/	Uluslararası Taşımacılık ve Lojistik Fuarı
Brno	EmbaxPrint	7.-9.2.2023	https://www.bvv.cz/en/embaxprint/	Uluslararası ambalaj ve baskı fuarı, yeni teknolojileri, makineleri, ekipmanları
Brno	SALIMA TECHNOLOGY	7.-9.2.2023	https://www.bvv.cz/en/salimatech/	Gıda endüstrisi ve gastronomi fuarı
Prag	For WOOD	9.-11.2.2023	https://for-wood.cz/en/	İnşaatta ahşap kullanımı
Prag	For CARAVAN and BOAT	17.3. - 19.3.2023	https://forcaravan.cz/en/	Karavan ve Tekne fuarı
Prag	AUTOSHOW PRAHA 2023	2. 3. - 5. 3. 2023	https://pva.dgrp.cz/akce/77	Otomotiv ve aksesuarları fuarı
Prag	CZECHBUS 2023	Kasım 2023	https://czechbus.eu	Otobüs fuarı

T.C. Prag Büyükelçiliği Ticaret Müşavirliği

Veri Kaynakları

- Tarife ve Tedbirler: https://ec.europa.eu/taxation_customs/dds2/taric/taric_consultation.jsp?Lang=en
- Çek İstatistik Ajansı: <https://www.czso.cz/>
- Çek Ticari Sicil Kayıtları: <https://or.justice.cz/ias/ui/rejstrik>
- Çek Sanayi ve Ticaret Bakanlığı: <https://www.mpo.cz/en/>
- AutoSAP <https://autosap.cz/>
- Autoklastr <https://autoklastr.cz/>
- ACEA The European Automobile Manufacturers' Association www.acea.auto/
- CLEPA European Association of Automotive Suppliers <https://clepa.eu/>
- SST Association of Engineering Technology <https://www.sst.cz/en/about>
- Çek Makine Kümesi <http://www.nskova.cz/>
- SZSPO Takım Tezgahları Derneği <https://www.czspos.cz/>
- Çek Ticaret Odası: <https://www.komora.cz/>
- Çek Yatırım Ajansı: <https://www.czechinvest.org/cz> (Sektörel Veri tabanı)
- Çek Ticaret Ajansı: <https://www.czechtrade.cz/>
- Ülke Rehberi, dikkat edilecek hususlar:

https://ticaret.gov.tr/data/5eabdc5413b876c524f9f88d/%C3%87ekya%20Pazar%20Bilgileri_2022.pdf

T.C. Prag Büyükelçiliği
Ticaret Müşavirliği

Teşekkür ederim

<https://musaviredanisin.ticaret.gov.tr/>

<https://www.kolayhracat.gov.tr/>

<https://kolaydestek.gov.tr/>